

قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور

ماده ۱ - به منظور تحقق مشارکت و نظارت مردم در امر آموزش و پرورش و بهره‌گیری از کلیه منابع و امکانات، جهت تأسیس، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی و تسهیل در فعالیتهای اجرایی آموزش و پرورش، شوراهای آموزش و پرورش در استانها و شهرستانها به شرح این قانون تشکیل می‌گردد.

ماده ۲ - منظور از شورای استان و شورای شهرستان و شورای منطقه که طبق این قانون تشکیل می‌شود، به ترتیب شورای آموزش و پرورش استان، شورای آموزش و پرورش شهرستان و شورای آموزش و پرورش منطقه است.

تبصره - تشکیل شورای آموزش و پرورش منطقه در شهرهای بزرگ و بخشهای کشور، به پیشنهاد شورای استان و تصویب وزارت آموزش و پرورش خواهد بود.

ماده ۳ - ترکیب شورای استان به شرح زیر است:

۱ - امام جمعه مرکز استان یا نماینده وی که از میان روحانیون آشنا به موازین تعلیم و تربیت اسلامی تعیین می‌شود. (در صورت صلاحدید مقام معظم رهبری)

۲ - استاندار.

۳ - مدیر کل آموزش و پرورش استان که دبیر و مسوول تعیین دستور جلسات شورا است.

۴ - شهردار مرکز استان.

۵ - رئیس سازمان برنامه و بودجه استان.

۶ - معاون پرورشی اداره کل آموزش و پرورش استان.

۷ - مدیر کل یا رئیس نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس استان.

۸ - دو نفر از روسای آموزش و پرورش شهرستان به انتخاب رؤسای آموزش و پرورش مناطق استان.

۹ - یکی از استادان دانشگاه‌های استان با اولویت اساتید تعلیم و تربیت، به انتخاب سایر اعضای شورا.

۱۰ - سه تا پنج نفر از معتمدان، فرهنگ‌دوستان اولیای دانش‌آموزان یا صاحبان حرف و اصناف شهر مرکز استان، بنا به پیشنهاد انجمن اولیاء و مربیان استان و تصویب سایر اعضای شورا.

تبصره ۱ - احکام اعضای شورای استان توسط وزارت آموزش و پرورش و با امضای وزیر آموزش و پرورش صادر می‌شود.

تبصره ۲ - دبیر شورا موظف است دستور جلسات و خلاصه نتیجه و مذاکرات شورا را برای نمایندگان استان مربوط در مجلس شورای اسلامی ارسال نماید، نمایندگان مذکور در صورت تمایل می‌توانند به عنوان ناظر در این جلسات شرکت کنند.

تبصره ۳ - آیین‌نامه داخلی شورای استان به تصویب وزیر آموزش و پرورش خواهد رسید.

تبصره ۴ - ریاست شورای استان با استاندار و در غیاب وی با مدیر کل آموزش و پرورش استان است.

ماده ۴ - وظایف و اختیارات شورای استان به شرح زیر است:

۱ - تصویب ضوابط مربوط به تعیین هزینه سرانه دانش‌آموزی هر یک از مناطق تابعه از بودجه دولتی، به نحوی که امکان توسعه کمی و کیفی فعالیتهای آموزشی و پرورشی در نقاط محروم و نیز برای مستضعفان فراهم شود و کمبودها و عقب‌ماندگیهای آموزش و پرورش مناطق به تدریج برطرف گردد.

۲ - تصویب تقویم آموزشی مناطق تابعه با توجه به شرایط اقلیمی و جمعیتی هر منطقه.

۳ - تصمیم‌گیری در مورد توزیع عوارض اخذ شده میان مناطق در شهر یا شهرستانهایی که بیش از یک منطقه آموزشی وجود دارد.

۴ - ارزیابی عملکرد شوراهای شهرستان و مناطق بر اساس گزارشهای واصله و انجام اقدامات لازم در هر مورد و استفاده از ابزارهای تشویق و تنبیه.

۵ - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی جهت ایجاد و توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی استان.

۶ - ارائه گزارش عملکرد سالیانه شورا توسط دبیر شورا به دولت از طریق وزارت آموزش و پرورش.

تبصره - مدیر کل آموزش و پرورش استان موظف است علاوه بر گزارشهای فصلی، همه‌ساله گزارش جامعی از فعالیتهای کمی و کیفی آموزش

- و پرورش شهرستانها و مناطق، و ارزشیابی و مقایسه عملکرد شوراها را به شورای استان ارائه نماید.
- ماده ۵ - ترکیب شورای شهرستان به شرح زیر است:
- ۱ - امام جمعه مرکز شهرستان یا نماینده او که از بین روحانیون آشنا به موازین تعلیم و تربیت اسلامی معرفی می شود.
- (در صورت صلاحدید مقام معظم رهبری)
- ۲ - فرماندار.
- ۳ - رئیس آموزش و پرورش شهرستان که دبیر و مسوول تعیین دستور جلسات شورا است.
- ۴ - معاون پرورشی یا مسوول امور تربیتی شهرستان.
- ۵ - رئیس شورای شهرستان.
- ۶ - شهردار شهر مرکز شهرستان.
- ۷ - سه نفر از رؤسای مدارس در دوره های تحصیلی مختلف.
- ۸ - سه تا پنج نفر از اولیاء دانش آموزان یا معتمدان شهرستان به پیشنهاد انجمن اولیاء و مربیان شهرستان.
- ۹ - رئیس شبکه بهداشت یا پزشک معتمد شهرستان.
- تبصره ۱ - احکام اعضای شورای شهرستان توسط اداره کل آموزش و پرورش و با امضای مدیر کل آموزش و پرورش استان صادر می شود.
- تبصره ۲ - انتخاب افراد مذکور در بندهای ۳ (در شهرستانهایی که بیش از یک منطقه آموزشی دارند) و ۷، ۸ و ۹ بر طبق دستورالعملی که وزارت آموزش و پرورش تهیه می کند، انجام می شود.
- تبصره ۳ - ریاست جلسات با فرماندار و در غیاب وی بر عهده رئیس اداره آموزش و پرورش شهرستان است.
- تبصره ۴ - دبیر شورا موظف است دستور جلسات و خلاصه نتیجه مذاکرات شورا را برای نماینده یا نمایندگان شهرستان مربوطه در مجلس شورای اسلامی ارسال نماید، نمایندگان مربوط در صورت تمایل می توانند بعنوان ناظر در جلسات شرکت نمایند.
- تبصره ۵ - در شهرستانهایی که دارای دانشگاه می باشند، شورا از اعضای هیأت علمی دانشگاهها بویژه از متخصصان رشته های علوم تربیتی و سایر رشته های مربوط به آموزش و پرورش، بعنوان مشاور برای حضور در جلسات شورا دعوت می کند.
- ماده ۶ - شوراهای موضوع این قانون حداقل ماهی یکبار تشکیل جلسه می دهند و جلسات شورا با حضور دوسوم اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت آراء اعضاء حاضر معتبر خواهد بود.
- تبصره - جلسات شورا در اداره آموزش و پرورش محل تشکیل می گردد.
- ماده ۷ - اعضاء شورا برای مدت دو سال انتخاب و در صورت تغییر، فوت و یا استعفا یکی از اعضاء شورا جانشین او به ترتیب مقرر در این قانون و دستورالعملهای مربوط تعیین می شود، انتخاب مجدد اعضاء مجاز است.
- ماده ۸ - وظایف و اختیارات شورای شهرستان به شرح زیر است:
- ۱ - توزیع اعتبارات دولتی تخصیص یافته بصورت آموزشی و پژوهشی، به شهرستان بین مدارس و فعالیتهای مختلف، بر اساس ضوابطی که وزارت آموزش و پرورش معین می کند.
- ۲ - تصویب ضوابط مالی مدارس، شامل کلیه دریافتها و هزینه ها و سایر درآمدهای مردمی، با توجه به کیفیت ارائه فعالیتهای آموزشی و پرورشی.
- ۳ - پیشنهاد وضع عوارض برای احداث، توسعه، نگهداری و تأمین و تجهیز و تهیه وسایل کمک آموزشی و پرورشی به مراجع ذیربط جهت تصویب.
- ۴ - برنامه ریزی و تصمیم گیری در مورد اجاره، احداث و توسعه اماکن آموزشی و پرورشی شهرستان (از نظر محل، دوره تحصیلی)
- ۵ - تصمیم گیری در خصوص توزیع و هزینه کردن عوارض اخذ شده برای احداث، توسعه و تعمیر اماکن آموزشی و پرورشی و تأمین تجهیزات لازم و سایر فعالیتهای.
- ۶ - بررسی و تصمیم گیری برای برنامه ریزی نیروی انسانی مورد نیاز و ارائه نتایج آن به وزارت آموزش و پرورش از طریق شورای استان.
- ۷ - صدور مجوز برای بکارگیری افراد مازاد بر سهمیه استخدام رسمی از محل درآمدهای منطقه بر اساس قوانین کار و تأمین اجتماعی.
- ۸ - برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی تشویق و تقدیر از کارکنان شایسته و لایق مدارس و پرداخت فوق العاده خاص و کارانه بر اساس کیفیت و کمیت خدمات آنان.

- ۹ - تشویق و ترغیب متمکین و صاحبان صنایع و اصناف به احداث و اهدای مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی.
- ۱۰ - برنامه‌ریزی جهت ایجاد تسهیلات و بکارگیری ابزارهای مناسب جهت توسعه مدارس غیر انتفاعی، آموزشگاه‌های علمی و فنی و حرفه‌ای و مدارس جوار کارخانه و مؤسسات مشابه و ترغیب مردم به مشارکت بیشتر در این زمینه.
- ۱۱ - نظارت مستمر بر فعالیتهای آموزش و پرورش منطقه و تهیه گزارش سالانه حاوی نقاط قوت و ضعف فعالیتها و ارائه پیشنهادهاى لازم به شورای آموزش و پرورش استان.
- ۱۲ - برنامه‌ریزی و اقدام جهت تهیه زمین و سایر امکانات لازم به منظور تأمین و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی منطقه از طریق خودیاری اهالی و همکاری مؤسسات و سازمانهای ذیصلاح دولتی و قانونی.
- ۱۳ - برنامه‌ریزی و بذل مساعی برای سوق دادن بخشی از درآمد بانکها، شرکتهای دولتی و غیر دولتی و کارخانه‌ها به امر توسعه و تجهیز اماکن آموزشی و پرورشی در چهارچوب مقررات مربوط.
- ۱۴ - کمک به ترویج و گسترش فعالیتهای پرورشی و آموزشی و استحکام اعتقادات دینی و مکارم اخلاقی دانش‌آموزان.
- ۱۵ - برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری برای پرداخت کمک‌هزینه تحصیلی به دانش‌آموزان کم بضاعت از عواید محلی شورا و اعطای بورس تحصیلات عالی به دانش‌آموزان مستعد.
- ۱۶ - انجام وظایفی که شورای عالی آموزش و پرورش، شورای عالی انجمن اولیاء و مربیان و یا وزارت آموزش و پرورش به موجب اختیارات قانونی خود به شورا واگذار می‌نمایند.
- ۱۷ - بررسی راه‌های مختلف صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری منابع در چهارچوب سیاستهای وزارت آموزش و پرورش و شورای استان.
- ۱۸ - تلاش در گسترش آموزش و پرورش عمومی و تحت پوشش قرار دادن کلیه اطفال واجب‌التعلیم منطقه، بطوری که هیچیک از آنان از تحصیل باز نمانند.
- ۱۹ - جلوگیری از افت تحصیلی دانش‌آموزان و تلاش در ارتقاء کیفیت برنامه‌های آموزشی و پرورشی.
- ۲۰ - سازماندهی امکانات برای اجرای آموزشهای فنی و حرفه‌ای، کار دانش و کارآموزی دانش‌آموزان.
- ۲۱ - ارتقاء سطح دانش فرهنگیان و پیش‌بینی و تدارک وسایل رفاهی و معیشتی آنان و فراهم کردن امکانات لازم.
- ۲۲ - پیشنهاد برنامه سالانه توسعه فضاهای آموزشی و پرورشی و نیروی انسانی، بر اساس خط مشی‌ها و سیاستهای کلی وزارت آموزش و پرورش و ارائه آن به شورای استان.
- تبصره - دریافت کمکها و خودیاری از اولیاء دانش‌آموزان و مردم در صورتی مجاز است که داوطلبانه پرداخت نمایند.
- ماده ۹ - شرح وظایف و ترکیب شورای منطقه، حسب مورد مشابه شورای شهرستان و بر طبق دستورالعملی است که وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش می‌رساند.
- تبصره - ایفای وظایف شورای شهرستان و منطقه بر اساس ضوابط کلی و دستورالعملهایی است که به وسیله وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می‌گردد.
- ماده ۱۰ - شهرداریها موظفند با تدوین آیین‌نامه‌ها و اتخاذ روشهای لازم نسبت به وصول عوارض مصوب در این قانون و واریز آن به حساب معین‌خانه اقدام نمایند.
- ماده ۱۱ - مدیران مدارس موظفند مدارس تحت مدیریت خود را بر اساس بودجه تخصیص یافته از محل منابع زیر و در چهارچوب ضوابط آموزش و پرورش و خط مشی‌ها و سیاستهای شوراهای مناطق و با همکاری انجمن اولیاء و مربیان با کیفیت مناسب اداره نمایند:
- ۱ - اعتبارات دولت که به صورت سرانه دانش‌آموزی پرداخت می‌شود.
- ۲ - کمکهای مردمی.
- ۳ - سهمی که از طریق شورای آموزش و پرورش شهرستان یا منطقه از عوارض اخذ شده در اختیار مدرسه قرار می‌گیرد.
- ۴ - وجوه حاصل از ارائه خدمات آموزشی و پرورشی فوق برنامه.
- تبصره - کمکهای مردمی داوطلبانه است و خدمات آموزشی و پرورشی فوق برنامه باید اضافه بر برنامه‌های آموزشی و پرورشی رسمی بوده و صرفاً اختیاری باشد.
- آئین‌نامه‌اخذ این وجوه (بندهای ۲ و ۴ ماده ۱۱) با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

اخذ هرگونه وجهی خارج از ضوابط این قانون توسط مدیران مدارس ممنوع می‌باشد و اعطای کمکهای مردمی بر طبق این قانون در خارج از فصل ثبت نام دانش‌آموزان صورت می‌گیرد.

ماده ۱۲ - رئیس آموزش و پرورش شهرستان یا منطقه، موظف است هر سال گزارش جامعی از فعالیتهای کمی و کیفی آموزش و پرورش شهرستان یا منطقه را به شورای مربوط ارائه دهد.

ماده ۱۳ - منابع مالی شوراهای مناطق برای هزینههای جاری و عمرانی عبارتند از:

۱ - سهم منطقه از اعتباراتی که در بودجه جاری و عمرانی سالانه دولت که بر اساس تعداد دانش‌آموزان برای هر استان پیش‌بینی می‌گردد.

۲ - یک درصد از بهای فروش کالا و خدمات کارخانه‌ها و مؤسسات خدماتی و تولیدی استان که از طریق شورای استان میان مناطق توزیع می‌شود.

۳ - تا پنج درصد عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی، تفکیک زمینها، پذیره و نوسازی علاوه بر عوارض مذکور را که شهرداریها دریافت می‌کنند.

۴ - عواید حاصل از فروش ساختمانها و زمینهای بلااستفاده و نیز ساختمانها و زمینهای دیگر که در اختیار آموزش و پرورش است و می‌توان آنها را با توجه به نیازهای آموزش و پرورش تبدیل به احسن نمود، در چهارچوب ضوابطی که از سوی وزارت آموزش و پرورش معین می‌شود.

تبصره ۱ - عواید حاصل از بندهای (۳) و (۴) صرفاً به مصرف احداث و توسعه فضاهای آموزشی و پرورشی همان شهرستان می‌رسد.

تبصره ۲ - عواید حاصل از بندهای ۲ و ۳ و ۴ به خزانه واریز می‌گردد و هر ساله معادل آن در لایحه بودجه در ردیف معین به صورت تخصیص یافته پیش‌بینی می‌شود تا مطابق ضوابط این قانون به مصرف برسد.

۵ - هدایا و کمکهای دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و غیر دولتی و افراد خیر.

تبصره - آئین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۴ - شورای استان با توجه به توسعه آینده آموزش و پرورش در هر یک از مناطق تابع، و امکانات درآمدی از مناطق و استان، سهم هر منطقه را از اعتبارات جاری دولت که در قانون بودجه برای آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای هر استان از فصل آموزش و پرورش عمومی، فنی و حرفه‌ای و سایر فصول پیش‌بینی می‌شود، تعیین می‌کند.

تبصره ۱ - اعتبار دولتی سهم هر منطقه در قالب موافقتنامه‌های مستقل بین ادارات کل آموزش و پرورش و سازمان برنامه و بودجه استان در قالب دو برنامه «خدمات اداری» و «خدمات آموزشی و پرورشی» مبادله می‌شود.

تبصره ۲ - اعتبار مربوط به برنامه خدمات آموزشی و پرورشی به صورت کمک بوده، و مطابق با دستورالعملی که وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می‌نماید هزینه می‌شود.

تبصره ۳ - به سازمان آموزش و پرورش استانها اجازه داده می‌شود اعتبارات غیر پرسنلی برنامه‌های آموزشی و پرورشی خود را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶،۶،۱ و دیگر مقررات عمومی دولت و با رعایت ضوابط تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش استانها هزینه نمایند. در مناطقی که شوراهای آموزش و پرورش تشکیل نشده است، شورای مالی مدرسه از جهت هزینه وجوه موضوع مواد (۱۱) و (۱۴) قانون فوق جانشین شوراهای مذکور خواهد بود.

ماده ۱۵ - وزارت آموزش و پرورش بر اساس برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی دولت و شاخصهای آن در استانها، همچنین امکانات درآمدی هر استان، سهم اعتبارات عمرانی استان از بودجه عمرانی دولت را در قالب اعتبارات عمرانی پیش‌بینی شده، برای احداث و توسعه فضاهای آموزش و پرورشی، از فصل آموزش و پرورش عمومی، فنی و حرفه‌ای و سایر فصول، بر اساس سرانه دانش‌آموزی تعیین و در اختیار شورای استان قرار می‌دهد.

ماده ۱۶ - کلیه شهرداریها موظفند با توجه به نیازهای پیش‌بینی شده در طرحهای تفصیلی شهرها با استفاده از امکانات و مجوزهای قانونی خود زمینه احراز مالکیت زمینهای پیش‌بینی شده جهت توسعه فضاهای آموزشی و پرورشی شهرهای مربوطه را برای ادارات آموزش و پرورش فراهم سازد. برای تأمین اعتبارات لازم جهت اجرای این ماده شورای آموزش و پرورش شهرستان یا منطقه می‌تواند با پیشنهاد و تصویب شورای استان بخشی از هزینه‌های خرید زمین و ساخت فضاهای آموزشی و پرورشی را از سازندگان واحدهای جدید تجاری دریافت و به حساب خزانه واریز نمایند. صددرصد منافع دریافتی به صورت تخصیص یافته در اختیار آموزش و پرورش قرار خواهد گرفت.

کمیسیونهای موضوع ماده ۵ قانون شورای عالی شهرسازی و معماری موظفند ضمن رعایت استانداردهای مربوطه درخواستهای شهرداری و

آموزش و پرورش را در چهارچوب اجرای این ماده به صورت خارج از نوبت رسیدگی نمایند.
تبصره - حداکثر مبالغ دریافتی موضوع این ماده برای هر متر مربع زیربنا نباید از ۵٪ بهای یک متر مربع ساختمانهای مشابه در همان منطقه تجاوز نماید.

ماده ۱۷ - کمیسیون موضوع ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است با رعایت استانداردهای مربوطه به تعیین سطح کاربری‌های آموزشی در طرحهای جامع، طبق درخواست شورای استان، نسبت به تغییر کاربری زمین‌های مورد نظر، همکاری و اقدام نماید. نقل و انتقال زمین‌ها و املاک موضوع این ماده از پرداخت هر گونه عوارض و مالیات و حق‌الثبت معاف هستند.

ماده ۱۸ - کلیه احداث کنندگان شهرهای جدید و شهرکهای مسکونی در تمام نقاط کشور و در داخل و خارج از حریم قانونی شهرها، اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، مؤسسات دولتی، غیر دولتی، نهادها و کارخانه‌ها مکلفند همزمان با تهیه و آماده‌سازی زمین یا ساخت واحدهای مسکونی و صنعتی به تناسب تعداد و سطح زیربنای این گونه واحدها نسبت به احداث و تأمین فضای آموزشی و پرورشی مورد نیاز در مقاطع مختلف بر اساس استانداردهای مصوب، به طور مستقیم یا با پرداخت هزینه مربوط به سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس، بر طبق نظر شورای شهرستان یا منطقه اقدام نمایند.

ماده ۱۹ - خرید کلیه تجهیزات اداری، آموزشی و پرورشی، کمک آموزشی، آزمایشگاهی، کارگاهی و مصالح ساختمانی مورد نیاز واحدهای آموزشی و تربیتی که امکان تهیه آن از تولیدات داخلی کشور نیست، مشمول پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی نمی‌باشند.

ماده ۲۰ - انحلال شورای شهرستان یا منطقه به پیشنهاد مدیر کل آموزش و پرورش و اطلاع شورای استان، با تصویب وزیر آموزش و پرورش می‌باشد و انحلال شورای استان به پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش و تصویب شورای عالی آموزش و پرورش صورت می‌گیرد و تا تشکیل شورای جدید، هیأتی که از سوی وزیر آموزش و پرورش تعیین می‌شود، عهده‌دار وظایف شورای منحل شده، می‌گردد.

تبصره - حداکثر مدت مسوولیت هیأت‌های مذکور سه ماه بوده و ظرف این مدت شوراهای آموزش و پرورش استان و شهرستان باید تشکیل شود.

ماده ۲۱ - وزارت آموزش و پرورش موظف است حداکثر ظرف پنج سال، شوراهای استانها و شهرستانها را در تمام نقاط کشور تشکیل دهد.

ماده ۲۲ - آئین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه وسیله وزارت آموزش و پرورش و وزارت کشور و سازمان امور اداری و استخدامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر بیست و دو ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و ششم دیماه یکهزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری